

10 jaar Unesco in Oostende, dé hub voor meer dan 1000 oceaanexperten wereldwijd

TEKST: MARINO BULTINCK

In Brugge kwamen 168 experts uit 54 landen bijeen voor de viering van 10 jaar UNESCO/IOC Project Office for IODE in Oostende.

Het UNESCO/IOC Project Office for IODE dat in Oostende is gevestigd, vierde zijn tiende verjaardag op 16 maart 2015 met een plechtigheid en een wetenschappelijk congres in het Provinciaal Hof in Brugge. Het projectkantoor levert een belangrijke bijdrage aan de internationale oceanografie en aan de bevordering van het duurzaam gebruik en de ontwikkeling van kustgebieden. Het coördineert en ondersteunt het beheer en de uitwisseling van wetenschappelijke meetgegevens die helpen bij het aanpakken van internationale uitdagingen zoals de klimaatverandering, het verlies van mariene biodiversiteit en het voorspellen – en beperken van de impact – van natuurrampen zoals tsunami's.

IODE-PROGRAMMA

De viering in Brugge bracht een groot aantal topexperts op het vlak van de oceanwetenschappen samen. Die gaven een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het International Oceanographic Data and Information Exchange (IODE) programma van Unesco. Aansluitend was er van 17 tot 20 maart een bijeenkomst van het comité dat het IODE-programma coördineert. Daar werd de toekomst van het programma besproken en afgesproken waar het zich de komende jaren op zal toelagen.

Het IODE-programma is sinds 1961 actief om de internationale uitwisseling van oceanografische data en informatie te bevorderen. Het stimuleert betrokken onderzoekers en instellingen om gebruik te maken van gemeenschappelijke standaarden die de uitwisseling van gegevens gemakkelijker maken en het zorgt ervoor dat lidstaten de nodige capaciteiten verwerven om op internationale schaal te kunnen meedraaien in de uitwisseling van gegevens en informatie en het voeren van onderzoek.

Het projectkantoor is gevestigd op de InnovOcean site in Oostende.

Statistieken

OBIS: 1 700 databanken in één centrale wereldwijd databank (<http://www.iobis.org>). Met 42 miljoen observaties van 116 000 soorten, van bacteriën tot walvissen, van de zeespiegel tot 10 900m diep en van de evenaar tot de polen. 2 miljoen gegevens worden jaarlijks toegevoegd.

OceanTeacher ontving reeds 1 400 cursisten uit 120 landen sinds 2005.

IODE: Een netwerk van 100 datacentra in 80 landen.

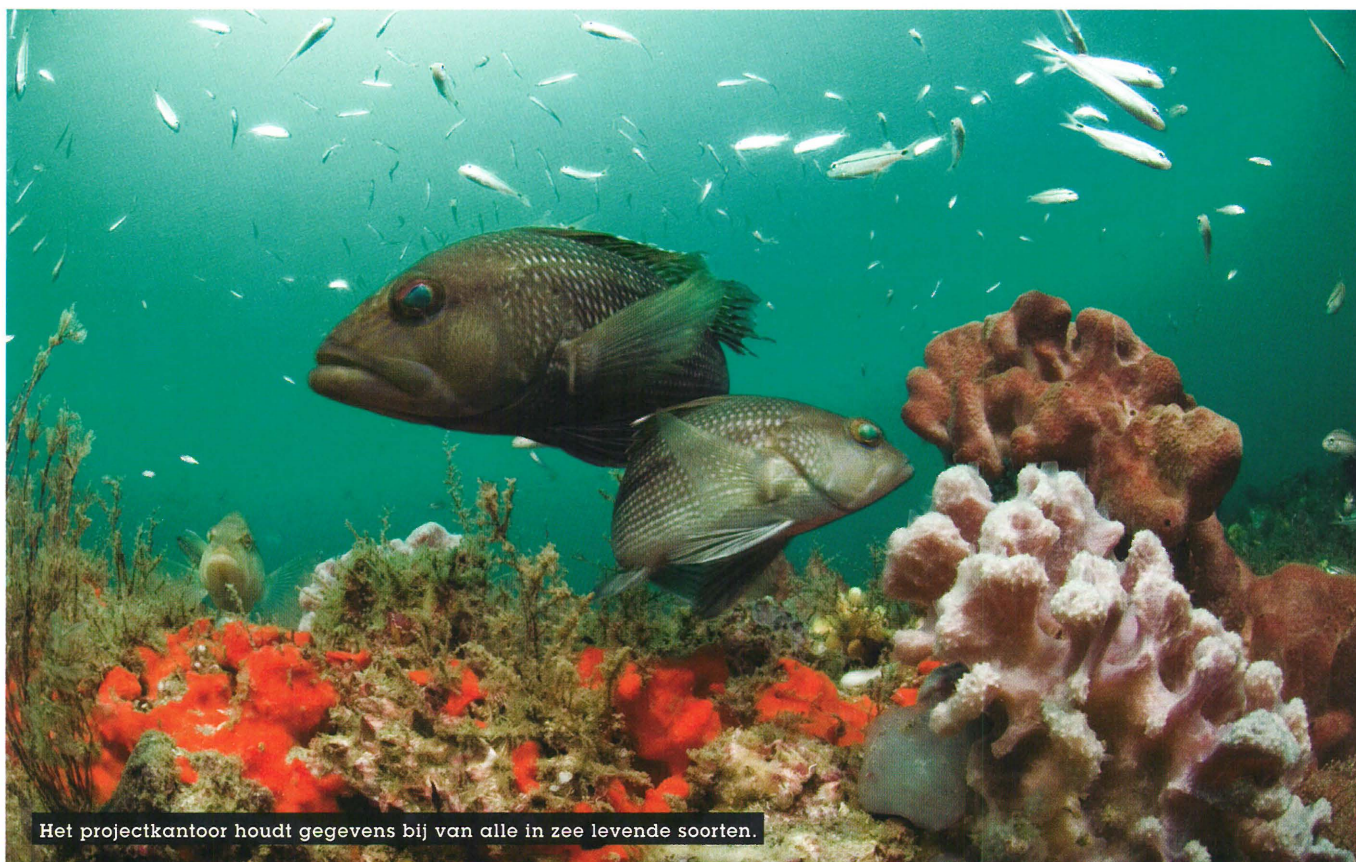
INTERGOUVERNEMENTELE OCEANOGRAPHISCHE COMMISSIE

Het IODE-programma is op zijn beurt een onderdeel van de Intergouvernementele Oceanografische Commissie (IOC) van Unesco: wereldwijd het belangrijkste orgaan inzake oceanwetenschappen en van essentieel belang voor het oplossen van mondiale problemen zoals de klimaatverandering.

De ambitie van Vlaanderen om zich internationaal te profileren, vertaalde zich onder meer in het oprichten van het Flanders UNESCO Science Trust fund (FUST) in 1999. FUST laat toe om op een structurele wijze wetenschappelijke programma's van Unesco te ondersteunen die aansluiten bij een aantal gemeenschappelijk bepaalde prioriteiten. Een belangrijk deel van de middelen van dit trustfonds gaan naar activiteiten van de IOC.

OPLEIDINGSCENTRUM EN MEER

In 2005 werd de samenwerking tussen Vlaanderen en de IOC nog opgevoerd met de opening van het UNESCO/IOC Project Office for IODE in Oostende. Dit centrum is in de eerste plaats een opleidingscentrum waar data- en informatiebeheerders uit voornamelijk ontwikkelingslanden de nodige kennis en vaardigheden komen opdoen om te functioneren in de internationale context van de oceanografie en de zeewetenschappen. Het is tevens een ontmoetingsplaats voor onderzoekers om gemeenschappelijke projecten uit te werken en nieuwe technologieën en ontwikkelingen uit te testen. ►

BIODIVERSITEIT

Sinds 2012 is ook het secretariaat van het Ocean Biogeographic Information System (OBIS) gehuisvest in het projectkantoor. De biodiversiteitsgegevens van meer dan 500 instituten komen hier samen in een centrale databank. Met de meer dan 40 miljoen verspreidingsgegevens van alle in zee levende soorten draagt OBIS in grote mate bij tot het zeewetenschappelijk onderzoek en is het de referentiedatabank voor natuurevaluatie en monitoring.

Het UNESCO/IOC Project Office for IODE maakte het mogelijk om op een meer gestructureerde manier de knowhow van ontwikkelingslanden te vergroten inzake het beheer van oceanografische data en informatie en gaf zodoende een belangrijke impuls aan de internationale samenwerking en aan het wetenschappelijk onderzoek naar oceaangerelateerde onderwerpen.

NIEUWE TECHNOLOGISCHE TOEPASSINGEN

Het UNESCO/IOC Project Office for IODE legt zich eveneens toe op het ontwikkelen en implementeren van nieuwe technologische toepassingen op het gebied van oceanografisch data- en informatiebeheer. Dit komt wereldwijd verschillende gebruikersgemeenschappen ten goede en liet onder andere toe om tsunamiwaarschuwingssystemen in verschillende delen van de wereld te verfijnen. De onmiddellijke nabijheid van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en de eraan verbonden instellingen en netwerken is een bepalende factor voor het succes van het UNESCO/IOC Project Office for IODE omdat het toelaat om nieuwe ontwikkelingen in een operationele omgeving uit te testen.

Als kenniscentrum is het UNESCO/IOC Project Office for IODE een belangrijke aanwinst voor de Vlaamse zeewetenschappelijke gemeenschap om de eigen kennis en activiteiten in een internationaal kader te ontwikkelen.

PIONIER KRIJGT NAVOLGING

Binnen de internationale gemeenschap van oceaanwetenschappers hoeft niemand overtuigd te worden van het belang van het UNESCO/IOC Project Office for IODE. Wat er de voorbije tien jaar in Oostende is gerealiseerd is zo waardevol dat het centrum navolging krijgt. De komende jaren worden over de hele wereld tien opleidingscentra geopend naar het voorbeeld van het UNESCO/IOC Project Office for IODE. Deze centra zullen zich elk op een specifieke regio of taalgroep concentreren. Zo zal een veelvoud aan studenten kunnen worden opgeleid en kunnen de kennis en cursussen onderling gedeeld worden. Het UNESCO/IOC Project Office for IODE zal de coördinatie van deze regionale opleidingscentra op zich nemen. ■

Meer achtergrond en informatie

Video

Virtueel bezoek aan het UNESCO/IOC Project Office for IODE: <https://vimeo.com/121879148>

Websites

- Het International Oceanographic Data and Information Exchange (IODE): www.iode.org
- De Intergouvernementele Oceanografische Commissie (IOC): www.ioc-unesco.org
- Het Ocean Biogeographic Information System (OBIS): www.iobis.org
- Het Vlaams Trustfonds ter ondersteuning van wetenschappelijke activiteiten van de UNESCO (FUST) www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/internationale-samenwerking/unesco-trustfonds